

Wstęp

Gminy jako podstawowe jednostki samorządu terytorialnego wykonują zadania własne (tj. takie zadania publiczne, które służą zaspokajaniu potrzeb lokalnych wspólnot samorządowych) oraz mogą również wykonywać inne zadania publiczne na podstawie podjętych w tym zakresie ustawowych regulacji prawnych.

W celu realizacji tych zadań zapewniono gminom w Konstytucji RP odpowiednie źródła pozyskiwania środków finansowych:

- 1) przysługujące gminom prawo własności oraz inne prawa rzeczowe powodują, że źródłem dochodów mogą być środki pochodzące ze sprzedaży nieruchomości, oddania mienia nieruchomości w najem lub dzierżawę, trwałe zarząd lub użytkowanie wieczyste,
- 2) udział w podatkach dochodowych (od osób fizycznych – PIT oraz od osób prawnych – CIT),
- 3) budżet państwa poprzez udzielanie subwencji ogólnych i dotacji celowych,
- 4) grupa tzw. dochodów własnych, które ustawodawca określił w art. 4 DochSamTerytU.

Do grona dochodów własnych gmin zaliczono (oprócz źródeł wskazanych powyżej oraz subwencji ogólnej i dotacji celowej stanowiących odrębne źródła dochodów) – także dochody z tytułu:

- 1) tzw. podatków lokalnych, których konstrukcje, zasady wymiaru, poboru oraz ustawowe zwolnienia zostały uregulowane w PodLokU (podatki od nieruchomości i od środków transportowych), PodRolU i PodLeśnyU.
Należy dodać, że wskazana powyżej PodLokU zawiera również w swojej treści regulacje dotyczące będących dochodami własnymi gmin opłat: targowej, miejscowej, uzdrowskiej, reklamowej, od posiadania psów. Do grona aktów prawnych regulujących konstrukcję opłat stanowiących dochody własne gmin należy również OpłSkarbU;
- 2) spadków, zapisów i darowizn;
- 3) kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach;
- 4) 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami;
- 5) odsetek od:
  - a) pożyczek udzielanych przez gminę,
  - b) nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochód gminy,
  - c) środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy,
- 6) dotacji z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego,
- 7) innych dochodów należnych na podstawie odrębnych przepisów.

Podatki jako źródło dochodów odgrywają niezwykle istotną rolę w budżetach poszczególnych gmin – chociażby z tego powodu, że sprzedaż nieruchomości może być różna w zależności od atrakcyjności poszczególnych terenów, natomiast niezależnie od położenia gminy – na jej obszarze za-

wsze będą znajdowały się nieruchomości, których wartość lub powierzchnia będą podstawą do naliczania przypadających do zapłaty kwot zobowiązań.

Orzecznictwo

Gmina – jako wyłącznie beneficjent wpływów z określonych podatków – nie jest czynnym podmiotem indywidualnego zobowiązania podatkowego. Decyzja w przedmiocie określenia zobowiązania podatkowego nie tworzy po stronie gminy praw do podatku, albowiem wynikają one z mocy samej ustawy; może tylko oddziaływać na faktyczną wysokość jej dochodów (postanowienie NSA z 10.9.2008 r., II FZ 252/08, Legalis).

Określony przez sąd status gminy jako wyłącznego beneficjenta wpływów z tytułu podatków lokalnych był podstawą do nadania organom wykonawczym w gminach w osobach wójtów, burmistrzów (prezydentów miast) uprawnień do udzielania w zapłacie zobowiązań z tego tytułu określonych preferencji, poprzez bezpośrednie odesłanie w art. 18 ust. 1 DochSamTerytU do regulacji zawartych w OrdPU, która w zakresie udzielania preferencji w zapłacie zobowiązań podatkowych zawiera regulacje dotyczące:

- 1) rodzajów tych preferencji,
- 2) trybów oraz zasad prowadzenia przez organy postępowań w przedmiocie ich udzielania,
- 3) treści wydawanych rozstrzygnięć oraz zasad ich weryfikacji w postępowaniu odwoławczym.

Dlatego w niniejszej publikacji zostaną przedstawione nie tylko zasady podejmowania przez organy podatkowe decyzji w tym zakresie, ale również zasady prowadzenia postępowań i zbierania materiałów, stanowiących następnie dla organów podstawę podejmowanych rozstrzygnięć.

Autor